

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 grudnia 2018 r.,
sprawy **T. P.**
skazanego z art. 177 § 2 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego we W.
z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt IV Ka [...],
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego we W.
z dnia 27 listopada 2017 r., sygn. akt VII K [...],

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy we W., wyrokiem z dnia 27 listopada 2017 r., VII K [...], uznał oskarżonego T. P. za winnego tego, że w dniu 11 sierpnia 2015 r. na drodze nr [...] pomiędzy miejscowościami K. i Ż. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki V. o nr rej. [...] z przyczepą o nr rej. [...], jadąc od miejscowości K. w kierunku miejscowości Ż. z nadmierną prędkością tj. prędkością nie mniejszą niż 108 km/h, przy dozwolonej na tym odcinku drogi 70 km/h, przystępując do manewru wyprzedzania nie zachował szczególnej ostrożności i nie obserwował w należyty sposób przedpola jazdy, w wyniku czego najechał na wykonujący manewr skrętu

w lewo samochód osobowy marki F. o nr rej. [...], kierowany przez J. F., na skutek czego kierujący tym pojazdem doznał obrażeń w postaci wybuchowego złamania trzonu kręgu Th-4 oraz złamania trzonu kręgu Th-5, złamania obu wyrostków poprzecznych kręgu Th-4 i wyrostka poprzecznego Th-2 po stronie lewej, zwichnięcia przedniego trzonu Th-4, porażenia kończyn dolnych, niedowładu kończyny górnej lewej, złamania żeber II, III i IV po stronie prawej, złamania żeber I, IV - VI po stronie lewej, krwiaka śledziony, wątroby, nerki i śródpiersia, stłuczenia płuc, tj. obrażeń zagrażających realnie życiu i skutkujących ciężkim kalectwem i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. skazał go karę roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkich kategorii w ruchu lądowym na okres 3 lat, a na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego J. F. kwotę 30.000 zł tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę wyrządzoną przestępstwem.

Powyższy wyrok zaskarżony został w całości apelacją obrońcy oskarżonego, który zarzucił:

„naruszenie przepisów postępowania, które spowodowało bezpodstawne skazanie oskarżonego, a mianowicie:

a) art. 5 § 2 k.p.k. poprzez brak rozstrzygnięcia na korzyść oskarżonego niedających się usunąć wątpliwości w zakresie:

- sprawności hamulca najazdowego przyczepy przyłączonej do jego pojazdu,
- odstępu czasowego między uruchomieniem przez pokrzywdzonego kierunkowskazu a chwilą rozpoczęcia manewru skrętu,

b) art. 7 k.p.k. poprzez:

- dowolną ocenę, że zgromadzony w sprawie materiał pozwala na ustalenie, że hamulec najazdowy przyczepy przyłączonej do samochodu oskarżonego był sprawny,
- dowolną ocenę, że zgromadzony w sprawie materiał nie pozwala na ustalenie, że pokrzywdzony w chwili zdarzenia nie miał zapiętych pasów,
- bezzasadne odmówienie wiarygodności opinii biegłego W. K.,
- dowolne uznanie zespołowej opinii biegłych za wiarygodną, choć opierała się na błędnym założeniu, że hamulec najazdowy przyczepy oskarżonego był

sprawny, a ponadto była niepełna, niejasna i oparta na gołosłownych dywagacjach (zwłaszcza w kwestii zapięcia/niezapięcia przez pokrzywdzonego pasów bezpieczeństwa i wynikających z tego skutków);

- dowolne uznanie zeznań pokrzywdzonego za wiarygodne (zwłaszcza w zakresie dostrzeżenia przez niego manewru wyprzedzania podjętego przez oskarżonego, należytego obserwowania drogi, chwili włączenia kierunkowskazu przed rozpoczęciem manewru skrętu oraz zapięcia pasów bezpieczeństwa w pojeździe), choć stały w sprzeczności z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie,

- bezzasadne uznanie, że wyjaśnienia oskarżonego oraz zeznania M. P. są niewiarygodne, choć nie stały w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym,

która to dowolna ocena skutkowała błędnymi ustaleniami faktycznymi w zakresie przyczyn i przebiegu wypadku z dnia 11 sierpnia 2015 r., a zwłaszcza błędnym ustaleniem, że to oskarżony, a nie pokrzywdzony, wywołał sytuację zagrożenia na drodze, błędnym ustaleniem prędkości oskarżonego, sposobu obserwowania drogi przez pokrzywdzonego i chwili włączenia przez niego kierunkowskazu, a także chwili zjechania oskarżonego na lewy pas ruchu oraz błędnym ustaleniem kwestii zapięcia przez pokrzywdzonego pasów bezpieczeństwa i wynikających z tego skutków,

- c) art. 167 oraz art. 201 k.p.k. poprzez brak dopuszczenia z urzędu dowodu z uzupełniającej opinii biegłego K. celem wyjaśnienia przez niego, czy i w jakim zakresie fakt wyposażenia przyczepy przyłączonej do pojazdu V. w hamulec najazdowy wpływa na wnioski jego opinii,
- d) art. 170 oraz art. 201 k.p.k. poprzez niezasadne oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych na okoliczność niezapięcia przez pokrzywdzonego pasów bezpieczeństwa w pojeździe F. oraz wpływu, jaki zaniechanie to miało na zakres odniesionych przez niego obrażeń,
- e) art. 167 oraz art. 201 k.p.k. poprzez niedopuszczenie z urzędu dowodu z opinii kolejnego biegłego w dziedzinie rekonstrukcji wypadków komunikacyjnych celem wyjaśnienia rozbieżności i sprzeczności zachodzących między opinią biegłego W. K. a zespołową opinią biegłych”.

Dodatkowo, powołując się na ostrożność procesową podniósł zarzut błędnego ustalenia negatywnej prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego, rażącej niewspółmierności kary oraz środka karnego i kompensacyjnego, a także obrazę przepisu art. 624 § 1 k.p.k.

Sąd Okręgowy we W., wyrokiem z dnia 10 maja 2018 r., IV Ka [...], zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za I instancję, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wywiódł obrońca skazanego. Zaskarzając go w całości, zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie obrazę art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na wadliwym, nierzetelnym i niewszechstronnym rozpoznaniu apelacji obrońcy, w tym brak rozpatrzenia (pominięcie) niektórych zarzutów apelacyjnych oraz nienależyte rozpatrzenie innych, a to naruszenia:

1. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez pominięcie zarzutu braku rozstrzygnięcia na korzyść oskarżonego niedających się usunąć wątpliwości w zakresie sprawności hamulca najazdowego przyczepy przyłączonej do jego pojazdu oraz w zakresie odstępu czasowego między uruchomieniem przez pokrzywdzonego kierunkowskazu a chwilą rozpoczęcia manewru skrętu;
2. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez pominięcie lub nienależyte i nierzetelne rozpoznanie zarzutów apelacji dotyczących oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy, a zwłaszcza:
 - zarzutów dotyczących oceny dowodów co do tego, który z uczestników wywołał sytuację zagrożenia na drodze, jak również co do prędkości, z jaką poruszał się oskarżony, sprawności hamulca najazdowego przyczepy przyłączonej do jego pojazdu, sposobu obserwowania drogi przez pokrzywdzonego i chwili włączenia przez niego kierunkowskazu, a także chwili zjechania oskarżonego na lewy pas ruchu oraz co do kwestii zapięcia przez pokrzywdzonego pasów bezpieczeństwa i wynikających z tego skutków;
 - zarzutu bezzasadnego pominięcia opinii biegłego W. K. i dowolnego uznania za wiarygodne zespołowych opinii biegłych;

- zarzutu dowolnego uznania za wiarygodne zeznań pokrzywdzonego i dowolnego odmówienia wiary wyjaśnieniom oskarżonego oraz zeznaniom M. P.;
- 3. art. 167 oraz art. 201 k.p.k. poprzez nienależyte i nierzetelne rozpoznanie zarzutów dotyczących niedopuszczenia przez Sąd Rejonowy z urzędu dowodu z uzupełniającej opinii biegłego W. K. oraz dowodu z opinii kolejnego biegłego w dziedzinie rekonstrukcji wypadków komunikacyjnych celem wyjaśnienia rozbieżności i sprzeczności zachodzących między opinią biegłego W. K. a zespołową opinią biegłych;
- 4. art. 170 oraz art. 201 k.p.k. poprzez nienależyte i nierzetelne rozpoznanie zarzutu bezzasadnego oddalenia wniosku obrońcy o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych na okoliczność niezapięcia przez pokrzywdzonego pasów bezpieczeństwa w pojeździe F. oraz wpływu, jaki zaniechanie to miało na zakres odniesionych przez niego obrażeń;
- 5. poprzez nienależyte i nierzetelne rozpoznanie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych oraz zarzutu rażącej niewspółmierności kary, które to naruszenia miały istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, skoro uwzględnienie pominiętych lub nierzetelnie rozpatrzonych zarzutów apelacji powinno skutkować przyjęciem, że Sąd Rejonowy dokonał wadliwej oceny dowodów i błędnie ustalił stan faktyczny m.in. co do przebiegu wypadku, stopnia winy oskarżonego i zachowania pokrzywdzonego, jak również wymierzył rażąco niewspółmierną karę, co z kolei powinno skutkować wydaniem przez Sąd odwoławczy wyroku reformatoryjnego, ewentualnie zaś wyroku kasatoryjnego.

Sformułował również zarzut rażącego naruszenie prawa materialnego, a mianowicie błędną wykładnię przepisu art. 69 § 1 i 2 k.k. poprzez, przyjęcie, że okoliczności takie jak dotychczasowa niekaralność oskarżonego (pozytywna prognoza kryminologiczna], jego trudna sytuacja materialna, przyznanie się do przekroczenia prędkości oraz inne okoliczności łagodzące nie mogą mieć decydującego znaczenia dla zastosowania dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, jeśli decyzji takiej sprzeciwia się wzgląd na społeczne oddziaływanie kary, a ponadto poprzez przyjęcie, że teoretyczna możliwość odbycia kary pozbawienia wolności w formie dozoru elektronicznego może mieć znaczenie przy podejmowaniu decyzji o warunkowym

zawieszeniu wykonania tej kary - które to naruszenie miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, albowiem doprowadziło Sąd Okręgowy do stwierdzenia, że Sąd Rejonowy trafnie nie zastosował warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu.

W konkluzji kasacji obrońca skazanego wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu we W. do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co pozwoliło na jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Analiza treści postawionych w kasacji zarzutów na tle pisemnych motywów zaskarżonego wyroku oraz materiałów zgromadzonych w aktach sprawy nie potwierdza, aby orzeczenie Sądu Okręgowego zapadło z naruszeniem wskazanych w kasacji przepisów. Pamiętać przy tym trzeba, w postępowaniu kasacyjnym skutecznie mogą być podnoszone tylko zarzuty dotyczące takiego naruszenia przepisów prawa, które ma charakter rażący i mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Odnosząc się kolejno do zarzutów kasacji, zauważyć na wstępie trzeba, iż nie jest prawdą, że Sąd Okręgowy nie wywiązał się należycie z ciążących na nim obowiązków określonych w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.

1. W realiach niniejszej sprawy pozbawionym racji jest zarzucanie Sądowi odwoławczemu nienależytego rozpoznania zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k.

Po pierwsze, do obrazy tego przepisu dochodzi wówczas, gdy sąd, dokonując ustaleń faktycznych, rozstrzyga niedające się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego. Sytuacja taka w sprawie skazanego nie miała miejsca. Unormowanie z art. 5 § 2 k.p.k. reguluje postępowanie z wątpliwościami sądu, a nie stron.

Po drugie, przepis art. 5 § 2 k.p.k. odnosi się tylko do tych wątpliwości, których nie można usunąć w ramach prowadzonej oceny dowodów. Stąd też o oczywistej bezzasadności zarzutu obrazy wymienionego przepisu najwymowniej

świadczy uczynienie z kwestii ujętych w tym zarzucie jednocześnie przedmiotu zarzutu obrazy art. 7 k.p.k.

2. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku przeczy temu, by Sąd odwoławczy nie rozważył zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 170 k.p.k., art. 201 k.p.k. Każdy z tych zarzutów, dotyczących w znacznej mierze tych samych kwestii, był przedmiotem rozważań Sądu odwoławczego. Z punktu widzenia zasad logiki, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, sposób w jaki Sąd Okręgowy odniósł się do zarzutów apelacji nie budzi zastrzeżeń. Stąd też argumentacja przedstawiona w części motywacyjnej zaskarżonego orzeczenia zachowuje swoją aktualność, a powtarzanie jej w tym miejscu nie jest celowe.

Bezzasadność formułowanych zarzutów najlepiej obrazuje brak spójności między nimi. Już samo zarzucanie Sądowi pierwszej instancji, że nie przeprowadził dowodu z opinii kolejnego biegłego, czyni mało przekonującym zarzut „bezzasadnego pominięcia opinii W. K.”.

Nie odmawiając skarżącemu prawa do własnej oceny materiału dowodowego, odmiennej od tej dokonanej przez Sąd pierwszej instancji i zaaprobowanej przez Sąd odwoławczy, stwierdzić jednak trzeba, że dopóki skarżący nie wykaże, iż podstawa faktyczna skazania została ustalona w sposób naruszający zasady określone w art. 7 k.p.k., jego zapatrywania w tej kwestii nie mają procesowego znaczenia.

3. Wbrew twierdzeniu skarżącego Sąd odwoławczy rozpoznał podniesione w apelacji zarzuty dotyczące kary wymierzonej skazanemu i orzeczonych środków – karnego i kompensacyjnego, dając temu wyraz w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Wobec tego, że Sąd pierwszej instancji szeroko uzasadnił tę część swojego rozstrzygnięcia, Sąd odwoławczy podzielając jego stanowisko, mógł się do niego odwołać. Zaznaczenie przez Sąd Okręgowy, że skazany może ubiegać się o odbywanie kary pozbawienia wolności w formie dozoru elektronicznego nie przekreśla słuszności skarżonego wyroku.

W pozostałym zakresie zarzuty odnoszące się do orzeczenia o karze uznać należy w postępowaniu kasacyjnym za niedopuszczalne. To, że skarżący nadje

swojej argumentacji formę zarzutów obrazy prawa procesowego i materialnego, nie oznacza, iż takie zarzuty podnosi. Treść tych zarzutów nie pozostawia wątpliwości, że stara się wykazać niewspółmierność wymierzonej skazanemu kary, a kwestia nie może być przedmiotem kasacji. Odnosi się to również zarzutu obrazy art. 69 § 1 i 2 k.k. Niewspółmierność kary może być kwestionowana w kasacji tylko wówczas, gdy jest skutkiem naruszenia przepisu prawa materialnego obligującego sąd do zastosowania zawartej w nim normy. Przepis art. 69 § 1 k.k. takiej normy nie zawiera. Daje tylko sądowi możliwość zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary w zależności od oceny czy zachodzą ku temu przesłanki wymienione w tym przepisie.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.